

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת
יוראי להב הרצנו
יסמין פרידמן
נאור שירי
מטי צרפתי הרכבי
נעמה לזימי

פ/25/3781

הצעת חוק ייצוג גופים ציבוריים שעניינם בשמירת איכות הסביבה (תיקוני חקיקה), התשפ"ג–2023

1. תיקון חוק התכנון 1. בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה–1965 –
והבנייה

(1) בסעיף 7(א)(14), אחרי "מתוך רשימת מועמדים שיגישו לו גופים אלה;" ;
יבוא "השר ימנה את הנציג בתוך 60 ימים מיום שהוגשה לו רשימה כאמור ;
לא מינה השר נציג בתוך התקופה האמורה, ישמש הנציג הראשון שהופיע
ברשימת המועמדים כנציג לפי פסקה זו;" ;

(2) בסעיף 160 –

(א) בסעיף קטן (1), במקום "שלושה" יבוא "ארבעה" ;

(ב) בפסקה (2), במקום "ונציג" יבוא "נציג" ואחרי "יהיה החבר
השלישי" יבוא "נציג הגופים הציבוריים שעניינם בשמירת איכות
הסביבה יהיה הנציג הרביעי;" ;

(3) בתוספת הראשונה, בסעיף 2, בפסקה (12), אחרי "מתוך רשימת
מועמדים שיגישו לו גופים אלה;" ; יבוא "השר ימנה את הנציג בתוך 60 ימים
מיום שהוגשה לו רשימה כאמור ; לא מינה השר את הנציג בתוך התקופה
האמורה, ישמש הנציג הראשון שהופיע ברשימת המועמדים כנציג לפי פסקה
זו;" ;

(4) בתוספת השנייה, בסעיף 3(א), בפסקה (12), אחרי "על פי המלצה שיגישו לו גופים אלה" יבוא "השר ימנה את הנציג בתוך 60 ימים מיום שהוגשה לו המלצה כאמור; לא מינה השר את הנציג בתקופה האמורה, ישמש הנציג שהופיע בהמלצה כנציג לפי פסקה זו."

2. תיקון חוק המים

בחוק המים, התשי"ט–1959², בסעיף 124טו(א) –

(1) ברישה, במקום "משמונה" יבוא "מתשעה";

(2) אחרי פסקה (7) יבוא:

"(8) נציג הגופים הציבוריים שעניינם שמירת איכות הסביבה, המפורטים בתוספת לחוק ייצוג גופים ציבוריים שעניינם בשמירת איכות הסביבה (תיקוני חקיקה), התשס"ג–2002, שימונה לפי הצעת השר להגנת הסביבה על פי המלצה שיגישו לו גופים אלה; לא מונה נציג כאמור בתוך 60 ימים מיום שהוגשה לשר להגנת הסביבה המלצה כאמור, ישמש הנציג שהופיע בהמלצה כנציג לפי פסקה זו."

3. תיקון חוק הנפט

בחוק הנפט, התשי"ב–1952³, בסעיף 3(א) –

(1) במקום "חמישה עשר" יבוא "שישה עשר";

(2) במקום "ושני עובדי המשרד להגנת הסביבה" יבוא "שני עובדי המשרד להגנת הסביבה", ואחרי "השר להגנת הסביבה" יבוא "ונציג הגופים הציבוריים שעניינם שמירת איכות הסביבה, המפורטים בתוספת לחוק ייצוג גופים ציבוריים שעניינם בשמירת איכות הסביבה (תיקוני חקיקה), התשס"ג–2002, שימנה השר על פי המלצה שיגישו לו גופים אלה; לא מונה נציג כאמור בתוך 60 ימים מיום שהוגשה לשר המלצה כאמור, ישמש הנציג שהופיע בהמלצה כנציג לפי סעיף קטן זה;".

4. תיקון חוק רשות מקרקעי ישראל

בחוק רשות מקרקעי ישראל, התש"ך–1960⁴, בסעיף 4א –

(1) בסעיף קטן (א) –

(א) ברישה, במקום "13 חברים" יבוא "14 חברים", במקום "ושישה" יבוא "שישה" ואחרי "נציגי הקק"ל" יבוא "ונציג נוסף";

(ב) אחרי פסקה (8) יבוא:

² ס"ח תשי"ט, עמ' 169.

³ ס"ח תשי"ב, עמ' 322.

⁴ ס"ח תש"ך, עמ' 57.

"(9) נציג של הגופים הציבוריים שעניינם בשמירת איכות הסביבה, המפורטים בתוספת לחוק ייצוג גופים ציבוריים שעניינם בשמירת איכות הסביבה (תיקוני חקיקה), התשס"ג–2002 שימונה לפי הצעת השרים על פי המלצה שיגישו לו גופים אלה; לא מונה נציג כאמור בתוך 60 ימים מיום שהוגשה לשרים המלצה כאמור, ישמש הנציג שהופיע בהמלצה כנציג לפי פסקה זו."

(2) סעיף קטן (א2) – בטל.

5. תיקון חוק משק החשמל
בחוק משק החשמל, התשנ"ו–1996⁵, בסעיף 22 –

(1) בסעיף קטן (א) במקום "מתמישה" יבוא "מששה";

(2) בסעיף קטן (ב), אחרי פסקה (5) יבוא:

"(6) נציג מקרב הגופים הציבוריים שעניינם בשמירת איכות הסביבה, שתמנה הממשלה לפי הצעת השר להגנת הסביבה מתוך רשימת מועמדים שיגישו לשר גופים אלה; השר יציע את הנציג בתוך 60 ימים מיום שהוגשה לו רשימה כאמור; לא מינה השר את הנציג בתוך התקופה האמורה, ישמש הנציג הראשון שהופיע ברשימת המועמדים כנציג לפי פסקה זו; לענין זה "הגופים הציבוריים שעניינם בשמירת איכות הסביבה" – הגופים המפורטים בתוספת לחוק ייצוג גופים ציבוריים שעניינם בשמירת איכות הסביבה (תיקוני חקיקה), התשס"ג–2002;".

6. תיקון חוק משק הגז הטבעי
בחוק משק הגז הטבעי, התשס"ב–2002⁶, אחרי בסעיף 63(ג) אחרי פסקה (4) יבוא:

"(5) נציג של הגופים הציבוריים שעניינם בשמירת איכות הסביבה, מתוך רשימת מועמדים שיגישו לשרים גופים אלה; השרים ימנו את הנציג בתוך 60 ימים מיום שהוגשה להם רשימה כאמור; לא מינו השרים את הנציג בתוך התקופה האמורה, ישמש הנציג הראשון שהופיע ברשימת המועמדים כנציג לפי פסקה זו; לענין זה "הגופים הציבוריים שעניינם בשמירת איכות הסביבה" – הגופים המפורטים בתוספת לחוק ייצוג גופים ציבוריים שעניינם בשמירת איכות הסביבה (תיקוני חקיקה), התשס"ג–2002;".

7. תיקון חוק המועצה הישראלית לצרכנות
בחוק המועצה הישראלית לצרכנות, התשס"ח–2008⁷, בסעיף 3 –

(1) בסעיף קטן (א) במקום "11" יבוא "12";

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(1א) לעניין סעיף קטן (א), אחד החברים בדירקטוריון המועצה יהיה נציג של הגופים הציבוריים שענינם בשמירת איכות הסביבה, מתוך רשימת מועמדים שיגישו לשרים גופים אלה; השרים ימנו את הנציג בתוך 60 ימים מיום שהוגשה להם רשימה כאמור; לא מינו השרים את הנציג בתוך התקופה האמורה, ישמש הנציג הראשון שהופיע ברשימת המועמדים כנציג לפי סעיף קטן זה; לענין זה "הגופים הציבוריים שענינם בשמירת איכות הסביבה" – הגופים המפורטים בתוספת לחוק ייצוג גופים ציבוריים שענינם בשמירת איכות הסביבה (תיקוני חקיקה), התשס"ג–2002."

תיקון חוק הרשות לפיתוח ירושלים 8. בחוק הרשות לפיתוח ירושלים, התשמ"ח–1988⁸, אחרי סעיף 8(א) אחרי פסקה (4) יבוא:

"(5) נציג של הגופים הציבוריים שענינם בשמירת איכות הסביבה, מתוך רשימת מועמדים שיגישו לשרים גופים אלה; השרים ימנו את הנציג בתוך 60 ימים מיום שהוגשה להם רשימה כאמור; לא מינו השרים את הנציג בתוך התקופה האמורה, ישמש הנציג הראשון שהופיע ברשימת המועמדים כנציג לפי פסקה זו; לעניין זה "הגופים הציבוריים שענינם בשמירת איכות הסביבה" – הגופים המפורטים בתוספת לחוק ייצוג גופים ציבוריים שענינם בשמירת איכות הסביבה (תיקוני חקיקה), התשס"ג–2002."

ד ב ר י ה ס ב ר

חוק ייצוג גופים ציבוריים שענינם בשמירת איכות הסביבה (תיקוני חקיקה), התשס"ג–2002, נחקק במטרה להוסיף נציגים של גופים ציבוריים, שענינם בשמירת איכות הסביבה, לוועדות שהוקמו על פי חוק, במטרה לתת דגש בוועדות אלה לשיקולים סביבתיים, וזאת בכדי להוסיף לסל השיקולים של התכנון את נושאי הסביבה ובכדי להגן ולשמור על איכות נאותה של הסביבה ולמנוע פגיעה בסביבה. מאז כניסתו לתוקף של החוק בשנת 2002 כיהנו נציגי הגופים הציבוריים שענינם בשמירת איכות הסביבה בשורה של ועדות מוסדיות, וסייעו בהליכי קבלת החלטות בעלות משמעות סביבתית, תוך איזון ראוי בין צרכי הכלכלה והפיתוח במדינה לצרכים הסביבתיים של מדינת ישראל. חשיבות פעולתם של נציגי הארגונים הסביבתיים התחדדה בשנים שחלפו מאז כניסתו לתוקף של החוק, לאור הגידול באוכלוסייה והעליה ברמת הצריכה, מחד, והחשש מאיומי הפיתוח והזיהום על הסביבה, מאידך. משבר האקלים מעמיד אף הוא איומים סביבתיים שהמדינה נדרשת להיערך להם באמצעות קבלת מידע מקצועי מהגופים המייצגים את הציבור בנושאי הסביבה והטמעתו של מידע זה בהליכי קבלת ההחלטות במוסדות המדינה. לפיכך, מוצע לתקן את החוק בדרך של הוספת נציגים מהגופים הציבוריים שענינם בשמירת איכות הסביבה לוועדות נוספות שלא נכללו בחוק המקורי, ואשר פעולתן כרוכה בנושאים סביבתיים הרלוונטיים

⁷ ס"ח תשס"ח, עמ' 841.
⁸ ס"ח תשמ"ח, עמ' 168.

לגופים אלו. הוספת הנציגים לוועדות אלה מוצעת בשל העובדה שהם עוסקים במשאבי טבע השייכים לציבור כולו, ועל כן ישנה חשיבות לכך שיהיו נציגי ציבור בתחום הסביבה. הליך מינוי נציגי ארגוני הסביבה נעשה במשך שנים רבות בהליך שקוף על ידי ארגון הגג של ארגוני הסביבה בישראל – ארגון "חיים וסביבה".

תיקון חוק התכנון והבנייה: מוצע לפשט ולייעל את הליך האישור של נציגי הארגונים הציבוריים שעניינם בשמירת איכות הסביבה על ידי שר הפנים, בוועדות המחוזיות, בוועדה לשמירה על קרקע חקלאית ושטחים פתוחים ובוועדה לשמירת הסביבה החופית מכוח חוק התכנון והבנייה, תשכ"ה–1965, זאת מאחר שהליך המינוי הנוכחי מסורבל ומקשה על אישור המינוי בפרק זמן סביר, דבר הפוגע בפעילות הוועדות. ההצעה תקטין את פרק הזמן הנדרש לאישור המינוי ל-60 יום מעת הגשת הרשימה על ידי "חיים וסביבה", שלאחריו ייחשב המינוי כמאושר.

הוועדה למיתקנים ביטחוניים הוקמה מכוח חוק התכנון והבנייה, תשכ"ה–1965. החוק קובע כי הוועדה מוסמכת לתת היתרי בניה במיתקנים ביטחוניים. בנוסף נקבע בחוק כי המבקש היתר למיתקן בטחוני והוועדה למיתקנים ביטחוניים יתחשבו, ככל האפשר, בהנחיות התכנוניות והסביבתיות שתיתן הוועדה המחוזית לעניין זה. עם זאת, מאחר שדיוני הוועדה מתבצעים בסודיות והוועדה מוסמכת לקבוע את סדרי עבודתה בעצמה, קיים קושי ממשי של הציבור להשפיע על החלטות הוועדה בכל הנוגע לשמירה על ערכי הטבע והנוף במסגרת מתן היתרי בניה. לפיכך, ועל מנת לייצג את האינטרס הציבורי-סביבתי בדיוני הוועדה, מוצע לקבוע כי הרכבה יכלול גם נציג של הגופים הציבוריים שעניינם בשמירת איכות הסביבה.

תיקון חוק המים: משאבי המים של מדינת ישראל הם בעלי חשיבות עליונה לתושבי המדינה ולסביבה. חוק המים, התשי"ט–1959, קובע כי הזכות למים נתונה לצרכי הבית, החקלאות, התעשייה, המלאכה, המסחר והשירותים, השירותים הציבוריים ואף שמירה ושיקום של ערכי טבע ונוף. לאור ההכרה בהיותו של הטבע כצרכן מים, ולאור המשמעות העצומה של שימוש במשאבי המים שבטבע לצרכים אחרים, מוצע להוסיף נציג מטעם הארגונים הציבוריים שעניינם בשמירת איכות הסביבה למועצת רשות המים, על מנת שהחלטות המועצה בדבר השימוש במשאבי המים יאוזנו בין כל הצרכים השונים לרבות צרכי הטבע והנוף.

תיקון חוק הנפט: הנפט הוא משאב טבע השייך לציבור הרחב ומוצרי משמשים כחומרי גלם חשובים ביותר לאנרגיה ולתחבורה בישראל, אך יש להם גם משמעות הנוגעות לסביבה, לבריאות האדם ולערכי הטבע של ישראל. כל זאת, בעת שמדינת ישראל פועלת על מנת להקטין את התלות במקורות אנרגיה שאינם מתחדשים ומפתחת חלופות שאינן מבוססות על נפט לצורכי האנרגיה והתחבורה. לפיכך, מוצע להוסיף נציג מטעם הארגונים הציבוריים שעניינם בשמירת איכות הסביבה למועצת הנפט, בכדי לסייע למועצה לקבל החלטות שיחזק את ההיבט הסביבתי והציבורי בהליכי הפקת נפט ומוצריו.

תיקון חוק רשות מקרקעי ישראל: רוב מקרקעי ישראל נתונים בידי המדינה באמצעות רשות מקרקעי ישראל, המוסמכת לנהל את משאבי הקרקע במדינה כמשאב לשם פיתוחה של מדינת ישראל לטובת הציבור, הסביבה והדורות הבאים. בהתאם לכך, על רשות מקרקעי ישראל לנהל את משאבי הקרקע גם בהתחשב בצרכי הסביבה, האקולוגיה וערכי הטבע שמדינת ישראל משופעת בהם. לפי חוק רשות מקרקעי ישראל, התש"ך–1960, ממונה משקיף מטעם הארגונים הציבוריים שעניינם בשמירת איכות הסביבה במועצת רשות מקרקעי ישראל. מוצע בזאת כי במקום משקיף ישמש הנציג מטעם הארגונים הציבוריים כנציג ויהיה בעל זכות הצבעה במועצה, באופן שיאפשר איזון בין צרכי הפיתוח ובין השיקולים הסביבתיים.

תיקון חוק משק החשמל: רשות החשמל הוקמה על מנת לפעול בהתאם לחוק משק החשמל, התשנ"ו–1996, ומוסמכת, בין היתר, לקבוע תעריפי חשמל ואמות מידה לרמה, לטיב ולאיכות השירות שנותן בעל רישיון ספק שירות חיוני לצרכן, לבעל רישיון הספקה, ליצרן חשמל, ליצרן חשמל פרטי, לבעל רישיון אגירה או לבעל רישיון ספק שירות חיוני אחר. מטרות אלה עולות בקנה עם העיסוק הסביבתי בנושא קידום מדיניות ארצית של אנרגיות מתחדשות, בהתאם למדיניות משרד האנרגיה והמשרד להגנת הסביבה. על כן מוצע לקבוע כי לרשות החשמל יתווסף נציג של הארגונים הציבוריים שעניינם בשמירת איכות הסביבה, על מנת לקדם מטרות אלו.

תיקון חוק משק הגז הטבעי: גז טבעי הוא אחד ממקורות האנרגיה של מדינת ישראל ומתוכנן להפוך למקור האנרגיה העיקרי שלה עד שנת 2030, על פי תוכנית העבודה של משרד האנרגיה. עם זאת מדובר

במקור אנרגיה שאינו מתחדש וששפיתו תורמת למשבר האקלים ופוגעת בסביבה, ולכן יש צורך בהפחתת השימוש בו ככל שיתרחב במקביל השימוש במקורות אנרגיה מתחדשים. לפיכך, ועל מנת להאיץ את תהליך קידום השימוש באנרגיות מתחדשות בישראל ולהקטין את הצורך בשימוש בגז טבעי, מוצע כי הרכב המועצה לענייני משק הגז הטבעי, שהוקמה מכוח חוק משק הגז הטבעי, התשס"ב-2002, תכלול גם נציג של הארגונים הציבוריים שעניינם בשמירת איכות הסביבה.

תיקון חוק המועצה הישראלית לצרכנות: המועצה הישראלית לצרכנות פועלת על מנת לתת שירותים וסיוע לציבור הצרכנים ולארגוני צרכנים הפועלים שלא למטרות רווח, לצורך הגנה על זכויות הצרכן וקידום ענייניו מול גופים פרטיים וציבוריים, לרבות ייעוץ בתחומי צרכנות, כלכלה ומשפט. בנוסף פועלת המועצה לקדם חינוך והסברה למודעות צרכנית. בהתאם לכך, ולאור המודעות הגוברת בישראל לסוגיית הצרכנות בת-קיימא, מוצע כי הרכב המועצה לצרכנות יורחב באמצעות הוספת נציג של הארגונים הציבוריים שעניינם בשמירת איכות הסביבה, אשר ביכולתם להביא שיקולי צרכנות נבונה, כלכלה בת קיימא אל שולחן המועצה.

תיקון חוק הרשות לפיתוח ירושלים: הרשות לפיתוח ירושלים הוקמה על מנת לייעץ לממשלה בדבר פיתוח ושגשוג העיר ורווחת תושביה, ולצורך מימוש מטרות אלה היא מורכבת מנציגים שונים של משרדי הממשלה, נציגי עיריית ירושלים, נציגי ציבור מקרב גופים הפועלים לפיתוח הכלכלי של ירושלים, ושני נציגי מוסדות להשכלה גבוהה לרבות מוסדות תורניים. עם זאת, הרכבה הנוכחי של הרשות לא כולל נציגות מטעם גופים העוסקים בהגנת הסביבה, וזאת למרות שירושלים התברכה בערכי טבע רבים ומגוונים המהווים מוקד משיכה ופיתוח של העיר. לפיכך, מוצע לקבוע כי הרכבה של הרשות לפיתוח ירושלים יכלול גם נציג מטעם הארגונים הציבוריים שעניינם בשמירת איכות הסביבה.

הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת מוסי רז וקבוצת חברי הכנסת (פ/24/3555).

הצעת החוק זהה לפ/24/3555 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ו' באב התשפ"ג (24.07.2023)